

Юрій Яновський

НАРОДНА МОВА

Історія мови – це історія народу. Мова народу – його душа, його гордість, минуле, сучасне й майбутнє. Скільки цитат можна б тут навести – і з Шевченка, і з Горького, і з Лесі Українки, і з Тургенєва! Як народжувалось в народі кожне слово, кожний епітет, кожний синонім. Як мова красувалась, росла, квітла разом з народом, підупадала гіркої години, летіла піснею, ставала казкою. Як рицарство народне, підносилася бронзою над століттями, вітаючи нас, наш прекрасний час, епоху розквіту народів під сонцем Леніна і Сталіна.

Любімо народну мову! Нема мови – нема письменника. Без сорому казка – ледачі ми до мови. Вона в нас бідна, пісна, безбарвна, неоковирна, глевка. Давучка, як дика груша. Мови наших класиків ми не вивчаємо. Мови народної – кукібно та охайної – не знаємо. Може – за нікольством? Може – за несмілістю? Де там! Ліньки заїли. З легкої руки літредакторів газет і видавництв – будуємо отакі собі мовні курнички та й маємо їх за щось путнє. А навкруги бує надзвичайна мова талановитого народу, течуть красиві ріки, стоять епічні домни, половіють колгоспні ниви, шумлять ліси синонімів, усього багатства народної мови.

Шкодила нам різна каліч і націоналістична наволоч, яка стягала до нашої мови сміття й покидьки, гніль і твань.

В їхніх інтересах було називати рідні слова – націоналістичними, щоб вибити з літератури народний дух, щоб письменник перестав служити народу. Ми їм не повірили, що народна пісня може бути націоналістичною, що слово народне може бути не нашим. І ми виграли. Ми живемо. Ми по праву спадкоємців кращих людей минулого – приймаємо до себе в СРСР культуру віків і народів.

Не барімося. Плекаймо, як очі, слово народне.

Письменник без мови – сліпий. Вчімося народної мови. Шануймо її. Бо час угаємо дорогий.

Великий вождь народів товариш Сталін подає нам приклад народної мови. Мови простої, багатої, барвистої, точної, дотепної, епічної, мудрої. Вчімося у народу. Вчімося у Сталіна.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Просимо письменників і читачів висловитись з приводу питання, яке підняв Юрій Яновський

Джерело:

Літературна газета. – 1939. – № 34 (4 липня). – С. 1.

У тексті виправлено одну пунктуаційну помилку.